

**Огляд нового Положення про атестацію
педагогічних працівників,
затвердженого наказом МОН від 09.09.2022 №805,
зареєстрованим в Міністерстві юстиції України
21.12.2022
за №1649/38985**

Цим документом визначено порядок
проведення системи заходів, спрямованих
на всебічне та комплексне
оцінювання професійної діяльності
педагогів

Положення вступило в дію з 01.09.2023 і починаючи з дня його офіційного опублікування, набирають чинності такі норми:

- раніше присвоєні кваліфікаційні категорії, педагогічні звання педагогів є дійсними до атестації, проведеної за новим Положенням;
- педагогічні працівники, які працюють у закладах освіти та мають вищу освіту за спеціальностями, що не відповідають навчальним предметам або педагогічній діяльності за посадою, вважаються такими, що мають відповідну посаді професійну кваліфікацію та атестуються як такі, що мають відповідну освіту;

- проходження успішної сертифікації та наявність чинних сертифікатів (один раз протягом його дії) зараховується як проходження чергової (позачергової) атестації із присвоєнням/збереженням кваліфікаційної категорії, педагогічного звання;
- мінімальний загальний обсяг підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної освіти впродовж п'яти років становить не менше 120 годин (4 кредити ЄКТС)

Важливо!

- ▶ Відповідно до оновленої ст.51 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не менше 10 відсотків загальної кількості годин підвищення кваліфікації обов'язково мають бути спрямовані на вдосконалення компетенцій у роботі з учнями з ООП та не менше 10 відсотків – на надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу і необмежена кількість годин з питань цифровізації освітнього процесу.

Проміжок часу між проходженням педагогічним працівником попередньої та наступної атестації (**міжатестаційний період**) не може бути меншим за **три роки**, крім випадків позачергової атестації за ініціативи педагогічного працівника.

До цього періоду не включається:

час перебування в соціальних відпустках;

навчання у закладах вищої освіти;

період, на який переноситься атестація.

Підвищення кваліфікації є необхідною умовою атестації й проводиться в міжатестаційний період відповідно до законодавства.

До загального обсягу за останні 5 років перед атестацією включаються всі години підвищення кваліфікації незалежно від суб'єкта підвищення кваліфікації, виду, форми чи напрямку.

Атестація педагогічного працівника є обов'язковою та може бути черговою або позачерговою

Планова атестація має проводитись:

- ❖ не раніше ніж через рік після призначення на посаду;
- ❖ не менше одного разу на п'ять років. Проте у разі тимчасової непрацездатності педагогічного працівника або інших обставин, що не залежать від його волі та перешкоджають проходженню ним атестації, за рішенням відповідної атестаційної комісії вона може бути перенесена до припинення таких обставин, але не більше ніж на один рік зі збереженням раніше присвоєної кваліфікаційної категорії (педагогічного звання).

▶ **Атестація повинна проводитися з дотриманням академічної доброчесності**

Згідно з Положенням педагогічний працівник може подавати до атестаційної комісії документи:

- ❖ в паперовій формі;
- ❖ в електронній формі (кожен документ в окремому файлі у форматі PDF). Вони надсилаються на адресу електронної пошти, попередньо визначеною атестаційною комісією, з підтвердженням про отримання.

Залежно від отриманого ступеня вищої освіти та стажу роботи педагогам можуть присвоюватись/підтверджуватись такі категорії:

- **«спеціаліст»** (освітній рівень педагога - фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр чи магістр);
- **«спеціаліст другої категорії»** (освітній рівень педагога - молодший бакалавр, бакалавр чи магістр (для працівників ЗДО - фаховий молодший бакалавр), стаж - не менше 3-х років);
- **«спеціаліст першої категорії»** (освітній рівень педагога - бакалавр, магістр (для працівників ЗДО - фаховий молодший бакалавр або молодший бакалавр), стаж - не менше 5 років);
- **«спеціаліст вищої категорії»** (освітній рівень педагога - магістр, стаж - не менше 7 років). *Присвоєння вищої кваліфікаційної категорії педагогічному працівнику - рішення атестаційної комісії закладу освіти*

Педагогічні звання присвоюються (підтверджуються) педагогічним працівникам, які мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії» та «спеціаліст вищої категорії» й демонструють високі професійні досягнення, зокрема:

- впровадження і поширення методики компетентнісного навчання та нових освітніх технологій;
- надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії);
- участь у процедурах і заходах, пов'язаних із забезпеченням якості освіти та впровадженням інновацій, педагогічних новацій і технологій у системі освіти;
- переможці, лауреати всеукраїнських, міжнародних фахових конкурсів;
- підготовка переможців всеукраїнських, міжнародних олімпіад, конкурсів, змагань, тощо.

Положенням визначено особливості проведення атестації педагогів, які:

- ▶ **мають педагогічне навантаження з декількох предметів. Розділ III, п.11:**
- ▶ У випадку проведення одночасної (в межах однієї процедури) атестації педагогічного працівника з двох і більше навчальних предметів (інтегрованих курсів, дисциплін), які ним викладаються, видається **один атестаційний лист**, що має містити **інформацію про результати атестації за кожним із таких навчальних предметів** (інтегрованих курсів, дисциплін).
- ▶ **працюють у різних закладах освіти за однією посадою та/або викладають один предмет.** Вони атестуються за основним місцем роботи, результати атестації (кваліфікаційна категорія, педагогічне звання або тарифний розряд) поширюються на все педагогічне навантаження за всіма місцями роботи та/або посадами;
- **довантажені годинами з інших предметів в міжатестаційний період.** Присвоєна кваліфікаційна категорія поширюється на все педагогічне навантаження до чергової атестації;
- **успішно пройшли сертифікацію.** Вона зараховується (один раз протягом строку дії сертифіката) як проходження чергової або позачергової атестації, що проводиться за ініціативи педагогічного працівника. Педагогу присвоюється відповідна кваліфікаційна категорія та/або педагогічне звання без урахування тривалості міжатестаційного періоду, вимог до освітнього рівня та стажу й без проведення будь-яких заходів, пов'язаних із вивченням і оцінюванням його діяльності та професійних компетентностей;

Положенням визначено особливості проведення атестації педагогів, які:

- ▶ **переходять на інші педагогічні посади у закладі освіти, переводяться з одного закладу до іншого або переривають роботу на педагогічній посаді (незалежно від тривалості перерви).** За такими працівниками зберігаються кваліфікаційні категорії та педагогічні звання, присвоєні за результатами останньої атестації, а наступна здійснюється не пізніше ніж через два роки після прийняття їх на роботу;
- **працюють за сумісництвом або на умовах строкового трудового договору.** Такі педагоги атестуються на загальних підставах;
- **обіймають різні педагогічні посади в одному чи різних закладах освіти** (зокрема керівники закладів освіти, які викладають предмети або здійснюють іншу педагогічну роботу). Такі педагоги атестуються за кожною з посад;

Створення атестаційної комісії

- ▶ Атестаційні комісії створюються наказом керівника закладу освіти, органу управління у сфері освіти, у якому визначається персональний склад атестаційної комісії, призначаються голова та секретар атестаційної комісії.
- ▶ Кількість членів атестаційної комісії не може бути менше ніж п'ять осіб.
- ▶ До роботи атестаційної комісії залучаються представники первинних або територіальних профспілкових організацій (до 2 осіб за згодою) із правом голосу.
- ▶ *До роботи атестаційної комісії не може бути залучена особа, яка відповідно до Закону України “Про запобігання корупції” є близькою особою педагогічного працівника, який атестується, або є особою, яка може мати конфлікт інтересів.*

Порядок проведення атестації

До 10 жовтня атестаційна комісія повинна:

- ❑ - скласти і затвердити список педпрацівників, які підлягають черговій атестації, строки проведення їх атестації та графік проведення засідань комісії;
- ❑ - визначити строк та адресу електронної пошти для подання педагогічними працівниками документів (у разі подання в електронній формі).
- ❑
У випадку відсутності педагога, який підлягає черговій атестації у списку, за його заявою, поданою не пізніше 20 грудня, атестаційна комісія включає його до списків педпрацівників, які підлягають черговій атестації.
- ❑
Для проведення позачергової атестації до 20 грудня до атестаційної комісії подається заява.
- ❑ Атестаційна комісія затверджує окремий список педпрацівників, які підлягають позачерговій атестації, визначає строки проведення їх атестації, подання ними документів та у разі потреби може внести зміни до графіка своїх засідань.
- ❑ Нове Положення дозволяє комісії самій визначати, як проводити голосування: відкрито чи таємно. Відмітку про це потрібно зробити у протоколі.

Результатами атестації педагогічного працівника незалежно від обсягу його педагогічного навантаження є прийняття рішення щодо:

- займаної посади – встановлюється її відповідність або невідповідність;
- кваліфікаційної категорії та педагогічного звання - присвоюються (не присвоюються) або підтверджуються (не підтверджується).

Підставами для проведення позачергової атестації педагогічного працівника може бути ініціатива:

- ✓ 1. керівника закладу освіти у разі зниження якості його педагогічної діяльності;
- ✓ 2. педагога, освітній рівень та стаж роботи якого відповідає вимогам, за наявності однієї з таких умов:
 - визнання його переможцем, лауреатом фінальних етапів всеукраїнських, міжнародних фахових конкурсів;
 - наявність освітньо-наукового/освітньо-творчого, наукового ступеня;
 - успішне проходження сертифікації.

Прийняття рішення атестаційної комісії про результати атестації педагогічних працівників

- ▶ На підставі рішення атестаційної комісії секретар оформляє атестаційний лист за формою (Додаток 3 до Положення), у якому фіксується результат атестації педагогічного працівника. Якщо педагог одночасно (в межах однієї процедури) атестується з декількох навчальних предметів, **оформляється один атестаційний лист**, у якому зазначаються результати атестації за кожним із предметів.
- ▶ Атестаційний лист **оформляється у двох примірниках** і підписується головою атестаційної комісії та секретарем
- ▶ Атестаційні листи та копії документів про підвищення кваліфікації зберігаються в особовій справі педагогічного працівника.
- ▶ Впродовж **3-х робочих днів** із дати його видання керівник має ознайомити з ним працівників під підпис та подати його до бухгалтерії для нарахування заробітної плати та проведення відповідного перерахунку

Оскарження рішень атестаційних комісій

- ▶ У разі незгоди педагогічного працівника з рішенням атестаційної комісії I чи II рівнів він має право упродовж **7 робочих днів** з дати отримання атестаційного листа подати апеляцію до атестаційної комісії вищого рівня. Вона подається шляхом направлення апеляційної заяви за формою (додаток 4 до Положення), до якої додаються копії:
 - атестаційного листа, виданого атестаційною комісією, рішення якої оскаржується;
 - документів, що подавалися педагогічним працівником до атестаційної комісії, рішення якої оскаржується (у разі їхнього подання).
- ▶ Протягом 15 робочих днів з дати надходження заяви атестаційна комісія має її розглянути (особа, яка брала участь у прийнятті рішення, що оскаржується, не може брати участь у роботі комісії). За результатами розгляду апеляції комісія має прийняти одне з рішень про:
 - відповідність педагогічного працівника займаній посаді, підтвердження раніше присвоєної кваліфікаційної категорії та/або педагогічного звання та скасування рішення атестаційної комісії нижчого рівня;
 - присвоєння педагогічному працівнику наступної кваліфікаційної категорії та/або педагогічного звання та скасування рішення атестаційної комісії нижчого рівня;
 - залишення рішення атестаційної комісії нижчого рівня без змін, а апеляцію без задоволення.

Також у Положенні зазначено, що рішення атестаційної комісії може бути підставою:

- для звільнення педагогічного працівника з роботи у встановленому законодавством порядку.
- Наказ про звільнення або переведення працівника за його згодою на іншу роботу за результатами атестації видається лише після розгляду його апеляції (у разі подання) з дотриманням законодавства про працю.
- Розірвання трудового договору за таких умов допускається у разі, якщо неможливо перевести працівника за його згодою на іншу роботу, яка відповідає його кваліфікації, у тому самому закладі освіти.

Перенесення строків атестації

- ▶ Якщо строки, визначені Положенням, припадають на вихідний, неробочий, святковий день, відповідний строк починається з першого за ним робочого дня.
- ▶ У випадку виникнення обставин, що об'єктивно унеможливають діяльність атестаційної комісії або педагогічних працівників, які атестуються, перебіг строків проведення атестації припиняється на час дії таких обставин і відновлюється після їхнього припинення.

